

Kulturminnekompasset: Regional plan for kulturminnevern i Buskerud - handlingsprogram 2019-2020						Mulige prioriteringer:				vedtatt av fylkestinget 21.02.19
Delmål	Satsingsområde	Tiltak	Hovedansvar	Samarbeidsparter og andre planer/satsinger	2019	2020	2021	2022	Forklaring/kommentar	
Delmål 1 Bred formidling av Buskeruds kulturarv	Satsingsområde 1.1 Øke kunnskapen om Buskeruds kulturarv	1.1.1 Etablere digital kulturminneportal for Buskerud.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern, fylkesbiblioteket), arkivverket, fylkesfotografen, Norsk kulturråd, museumsektoren, Statens kartverk, NVE, Digitalt Museum, frivillige organisasjoner, kommuner m.fl.	B	B	B	B	Tilgjengeliggjøring av digitale kulturminneresurser for allmennheten. En innbygger og interesseredvet og faglig forvaltet formidlingsportal om Buskeruds kulturarv. Skal både omfatte materielle og immaterielle kulturminner. Forstudie laget i 2017. Hovedprosjekt finansiert 2018. Gjennomføres 2019 og 2020. Kan utløse statlige midler Norsk Kulturråd m.fl.	
		1.1.2 Formidlingstiltak om kulturarv for grunnskoleelever gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS)	Buskerud fylkeskommune, kommune og DKS	Museer, Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern og den kulturelle skolesekken), kommunene og frivillige	C	C	C	C	Samarbeid med kommuner, arkiv, bibliotek og museum om utvikling og gjennomføring av formidlingstiltak innenfor kulturarv.	
		1.1.3 Formidlingstiltak for elever i videregående skole gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS)	Buskerud fylkeskommune og DKS	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern, DKS - Kunst og kultur), kommuner, museer og frivillige organisasjoner	A	A	A	A	Formidling kulturarv for videregående skoler. Eksempelvis tradisjonshåndverksdager på Buskerud bygningsvernensenter, Spillet om Biskopsrud, museumsaktiviteter mm.	
		1.1.4 Byggeskikk i Buskerud - utstilling på Buskerud bygningsvernensenter	Kommuner, Buskerud fylkeskommune og DKS	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern, DKS - Kunst og kultur), kommuner, museer og frivillige organisasjoner	A	-	-	-	Byggeskikk og stilhistorie i Buskerud - utstilling tilrettelagt for elever fra vgs.	
		1.1.5 Buskeruds kulturarv - formidlingstiltak/utstilling	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune - fagenhet kulturminnevern, kunst og kultur og museumsektoren, BUFT og elever Kongsberg vgs	A	A	-	-	Fylkestinget vedtok i desember 2018 å investere i en stor Buskerudutstilling/formidling av Buskeruds kulturarv ifm at Buskerud fylkeskommune blir nye Viken fylkeskommune. Digital formidling.	
	Satsingsområde 1.2 Tilrettelegge for opplevelser med basis i kulturarven	1.2.1 Skilting og skjøtsel av kulturminner/kulturmiljøer/kulturlandskap årlig.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune, Riksantikvaren, kommuner og grunneiere. Frivillige organisasjoner. NVE.	A	A	A	A	Skilting og skjøtsel av kulturminner i hht retningslinjer vedlagt regional plan for kulturminnevern. Tiltak utløser statlige midler i Riksantikvarens BERG/BARK-program. Lier-elgene og Husebyhaugen i Lier har særskilt fokus 2019-2020. Prioriteringen av hvilke kulturminner og kulturmiljøer som skiltes hvert år, gjøres i samråd med kommunene. Årlig søknadsfrist skiltprosjekter .	
		1.2.3 Program for formidling, tilrettelegging og levendegjøring av verneverdige kulturmiljøer kartlagt i Kulturminnekompasset. Sikring av arkiv- og kildemateriale som omhandler kulturmiljøene.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune, Riksantikvaren, kommuner og grunneiere. Museum, arkiv.NVE og SVV. Universitetet i Sør-Øst-Norge	B	B	B	B	De kartlagte kulturmiljøene har mange kvaliteter og flere egner seg godt for formidling. Bør presenteres på en innovativ måte og tilgjengeliggjøres for alle. Verdiskapingspotensiale i opplevelsesnæringen.	
		1.2.4 Program for kulturarv og friluftsliv med spesielt fokus på kulturhistoriske veier/stier og tilrettelagte ferdselsminner.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern, folkehelse/friluftsliv), tilgrensende fylkeskommuner, kommuner, Pilegrimsenteret, Fjellhytter og DNT, frivillige, grunneiere, SVV.	B	B	B	B	Tilrettelegging og formidling av ferdselsminner i Buskerud, jfr kartlagte kulturmiljøer i Buskerud. Eksempler kan være historiske vandreruter som f.eks oldtidsveien i søndre Buskerud, Nordmannsslepa på Hardangervidda og Pilegrimsleden. Må sees i sammenheng med nasjonale satsinger.	
	Delmål 2 Vern og bærekraftig bruk av kulturarven i Buskerud	Satsingsområde 2.1 Bruke kulturarven som en ressurs i by- og tettstedsutviklingen - vern gjennom bruk av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	2.1.1 Mulighetsstudier for ny bruk og gjenbruk av verneverdige og fredete bygninger i tidlig fase i by- og tettstedsutvikling. Dive-analyser. Mulighetsstudier for verneverdige og fredete kulturminner innenfor områder kartlagt som verdifulle kulturmiljøer i Buskerud og/eller avsatt til hensynssone formål bevaring.	Eiendomsutviklere, kommuner, Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern, plan og ressurs), kommune, eiendomsutviklere, arkitekter og Riksantikvaren.	B	B	B	B	Bruk av mulighetsstudier eller DIVE-analyser for å se på mulig fortsatt bruk eller ny bruk av verneverdige bygninger og anlegg. Analysen kan brukes i samfunnsplanlegging, kommunal og regional arealplanlegging, kulturminne- og landskapsforvaltning, konsekvensutredninger, prosjektutvikling m.m. Arbeidet må sees i sammenheng med Regional areal- og transportplan. Krever samarbeid om finansiering.
			2.1.2 Utvikle og tilgjengeliggjøre eksempelsamling som viser ny bruk av verneverdige bygninger og anlegg - for bildeprosjekter	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), Riksantikvaren, Fylkesmannen i Buskerud, Arkitektforeningen, kommuner, statlige etater og eiendomsutviklere	B	B	B	B	Utvikle en eksempelsamling som inspirasjon/dokumentasjon på for bildeprosjekter der verneverdige bygninger er sikret fortsatt bruk i by- og tettstedsutvikling.
Satsingsområde 2.2 Bruke kulturarven som en ressurs i næringsutviklingen		2.2.1 Videreføre KulturArvOpplevelse - program for å stimulere til at kulturarven brukes som en ressurs i opplevelsesproduksjon. Startet i 2018.	Buskerud fylkeskommune - fagenhet for næringsutvikling	Buskerud fylkeskommune (fagenhet kulturminnevern, næringsutvikling, kunst og kultur, friluftsliv), næringsaktører og museum.	A	A	A	A	Opplevelsesproduksjon kan være historieformidling i kommersielle tiltak, historiske reiser, tematiske arrangement og festivaler med kulturarvprofil. Tverrfaglig program for kulturarv, næringsutvikling og kunst og kultur. Arbeidet må sees i sammenheng med regional plan for næringsutvikling (vertskapsattraktivitet). Fylkestinget støtter tiltaket for perioden 2019-2022	
		2.2.2 Stimulere til utvikling av håndverksnettverket for tradisjonshåndverk i Buskerud for å styrke oppslutningen om tradisjonshåndverk i Buskerud	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommunen (fagenhet for kulturminnevern / Buskerud bygningsvernensenter), håndverkere, næringsliv og kommuner	A	A	A	A	Under arbeid som del av Buskerud bygningsvernensenters oppfølging av håndverkere som har deltatt på kurs i regi av senteret og/eller som er innmeldt i håndverksnettverket Tradisjonshåndverkere i Buskerud	
Satsingsområde 2.3 Gi god oppfølging av eiere og forvaltere av kulturminner		2.3.1 Utarbeide tilstandsanalyser for alle fredete bygg i privat eie - 2-årig engasjement håndverker i 100%-stilling.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern) og eiere	B	-	-	-	Tilstandsrapporten for fredete bygninger er grunnlaget for at private eiere kan søke om tilskudd fra Riksantikvarens midler. Det er behov for ny tilstandsregistrering av ca. 270 fredete bygninger. Arbeidet startet i 2017 og vil ferdigstilles i 2019.	
		2.3.2 Tilskuddsforvaltning med fordeling av tilskudd til istandsetting av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern) og eiere	B	B	B	B	Etablert ordning med tilskudd til private eiere og forvaltere av verneverdige bygninger og anlegg (ikke-fredet) i Buskerud.	
		2.3.3 Buskerud fylkeskommunes bevaringspris	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune, kommuner, frivillige organisasjoner, museer og arkitekter	B	B	B	B	Deles ut første gang for 2018 ifm konferansen KulturarvBuskerud2019	
		2.3.4 Program for istandsetting av kulturhistoriske bygninger på museene i Buskerud	Buskerud fylkeskommune, museer	Buskerud fylkeskommune, Buskerud bygningsvernensenter, kommuner, museer og håndverkere	A	C	C	C	På museene står det ca 360 kulturhistoriske bygninger med svært høy verneverdi. Dette er Buskeruds bygningshistoriske arkiv som dokumenterer 700 års byggeskikk. Det er nødvendig med et ekstraordinært vedlikeholdsløft. Tiltaket er bevilget tilskudd fra Fylkestinget for 2019	

Delmål	Satsingsområde	Tiltak	Hovedansvar	Samarbeidsparter og andre planer/satsinger	2019	2020	2021	2022	Forklaring/kommentar
Delmål 3: Helhetlig kunnskapsgrunnlag, høy kompetanse og styrket samhandling om kulturminnevern i Buskerud	Satsingsområde 3.1 Styrke kompetansen og kunnskapsgrunnlaget om kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap i kommunene	3.1.1 Utarbeide kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer i kommuner i Buskerud	Kommunene	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), kommuner, museer, frivillige og Riksantikvaren	B	B	B	B	Etablert satsing på kommunal kompetanse og kunnskapsgrunnlag som videreføres. Samfinansiering med kommunene 50/50. Riksantikvaren bidrar også økonomisk.
		3.1.2 Etablere bygningsvernrådgivningstjeneste ved Buskerudmuseet - 3 årlig prøveprosjekt	Buskerudmuseet, Buskerud fylkeskommune	Buskerudmuseet, kommuner, Buskerud fylkeskommune, regionråd og kulturvernorganisasjoner	C	C	C	C	Etablere rådgivningstjeneste på museum etter modell i Oppland. Vil kreve samarbeid (50/50-finansiering fylkeskommune-kommune/museum) om kostnadsdekking. Rådgivningstjenester om bygningsvern for private eiere og kommuner. Kan inneholde bistand til søknadsutforming for private eiere av verneverdige bygninger mm.
		3.1.4 Etablere kunnskapsgrunnlag for kulturminnetema som vi har lite kjennskap til i dag, jf. Riksantikvarens fredningsstrategi og vedlegget om verneverdige kulturmiljøer som forteller Buskeruds historie	Buskerud fylkeskommune, kommuner	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), kommuner, arkiv, museum, frivillige, statlige aktører, bl.a NVE og Riksantikvaren	B	B	B	B	Skaffe til veie kunnskapsgrunnlag om kulturminner av ulike kategorier i et Buskerudperspektiv. F. eks. fellesskapets kulturminner, krigsminner, fløtningsminner, minoritetenes kulturminner, kystkultur, jfr. oversikt over viktige kulturmiljøer i Buskerud og og oversikt over hvor vi mangler gode kunnskapsgrunnlag.
		3.1.5 Registrering av kulturhistoriske landskap i Buskerud (KULA)	Riksantikvaren	Riksantikvaren, Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), kommuner, Fylkesmannen i Buskerud, lag, organisasjoner og eiere	A	-	-	-	Nasjonal satsing på registrering av kulturhistoriske landskap ledet av Riksantikvaren. Arbeidet skal pågå 2017-2018 og ferdigstilles i 2019. Riksantikvaren avsetter kr. 100 000,- til arbeidet i Buskerud, vi bidrar med arbeidsressurs.
		3.1.6 Videreutvikle digital kulturminneregistreringsplattform til bruk ved registrering av kulturminner i kommuner	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), kommuner, Geomatikk	A	B	-	-	Forenkling av kulturminneregistreringsarbeid gjennom bruk av digitalt verktøy. Etablere enkel plattform for registrering og brukervennlig tilgang til informasjon om kulturminner etter ferdigstilt registrering. Til bruk for både kommuner i kommunedelplanarbeid og fylkeskommune i dalig drift.
		3.1.7 Utarbeide veiledningsmateriell for relevante kulturminnefaglige tema	Riksantikvaren, Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), kommuner, Riksantikvaren og eiere	B	B	-	-	Tilgjengeliggjøre eksisterende ressurser.
		Satsingsområde 3.2 Styrke kompetansen om antikvarisk istandsetting og tradisjonshåndverk hos håndverkere i Buskerud	3.2.1 Gjennomføring av opplæringsprogram i tradisjonshåndverk for håndverkere i Buskerud og andre kurs og kompetansetilbud innenfor tradisjonshåndverk.	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (Buskerud bygningsvernssenter) og museer	A	A	A	A
	3.2.2 Buskerud bygningsvernssenter er læringsarena for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) sitt bachelorprogram i tradisjonshåndverk 2018-2022		Buskerud fylkeskommune, Lågdalsmuseet og NTNU	Buskerud fylkeskommune, Lågdalsmuseet og NTNU	B	B	B	B	Det er inngått intensjonsavtale med Norges Teknisk-Vitenskapelige Universitet [NTNU] om å utvikle Buskerud bygningsvernssenter som læringsarena for for universitetets bachelorprogram i tradisjonshåndverk. Studiestart høst 2018 - varighet 4 år.
	3.2.3 Kartlegging av tradisjonsbærere innenfor tradisjonshåndverk i Buskerud og dokumentasjon av handlingsbåren kunnskap.		Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune, museene og NTNU	B	B	B	B	Dokumentere handlingsbåren kunnskap hos eldre tradisjonsbærere innenfor bygghåndverk. Det er ønske om å kartlegge praksis, ord/begrep/faguttrykk mm.
	3.2.4 Håndverksuka i Buskerud - håndverksseminar med fokus på byggeskikk på Østlandet		Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune, Akershus bygningsvernssenter, Riksantikvaren, museene, NTNU	B	B	B	B	Fagsamling for håndverkere med fokus på Østlandets byggetradisjoner.
	Satsingsområde 3.3 Styrke samhandlingen mellom kulturarvaktører i Buskerud	3.3.1 Videreføre arbeidet med Buskerud kulturminneråd - en rådgivende instans for fylkeskommunens arbeid med prioriteringer av satsinger innenfor regional plan for kulturminnevern	Buskerud fylkeskommune	Museer, kommuner, frivillige lag og foreninger, eiere og forvaltere av kulturminner i Buskerud	A	A	A	A	Videreføre arbeidet med samarbeidsforum opprettet i 2018. Målet er å skape god forankring blant kulturarvaktørene i Buskerud for arbeidet med å nå målene i Kulturminnekompasset. Styrke og videreutvikle gode samarbeidsprosjekter og - tiltak for forvaltning/institusjoner/frivillighet
		3.3.2 Skape møteplass for kulturarvaktører i Buskerud - kulturminnekonferanse: KulturarvBuskerud	Buskerud fylkeskommune	Buskerud fylkeskommune (fagenhet for kulturminnevern), Fylkesmannen i Buskerud, kommuner, Riksantikvaren, museer, arkiv, frivillige organisasjoner, eiere og forvaltere	B	B	B	B	Kulturminnekonferanse med inspirasjonsforedrag, dialogarenaer, informasjonsutveksling og samarbeidsfokus, jfr tiltak 3.3.1
		3.3.3 Etablere nettverksmøte for regional kulturminneforvaltning, byantikvarer og kommunale kulturminnekonserver	Buskerud fylkeskommune	Kommuner	A	A	A	A	Møteplass/nettverk for kommunenes kulturminnekonserver/byantikvarer for å sikre god kompetanse, god samhandling og dialog om kulturminnevern i kommunene.
Forklaring til bokstavkoder - prioriteringer 2019-2020:					A	Gjennomføres delvis som daglig drift i fagenhet kulturminnevern i Buskerud fylkeskommune			
					B	Gjennomføres som prosjekt med finansiering fra Kulturminnekompasset og samarbeidsparter			
					C	Gjennomføres med stor grad av eksternt finansiering og solid forankring hos kulturarvaktører i Buskerud ut over Buskerud fylkeskommune			